

ESCOLA DE VIDA, ESCOLA DE SOLIDARITAT

Carlos Gómez Martínez
Projecte “Aliments i Solidaritat”
A.A. de Montesió Solidaris

L'escola és sovint considerada com a part del paradís perdut de la infància, del temps daurat de la joventut. És aquest sentiment nostàlgic el que dóna lloc a l'existència de les associacions d'antics alumnes d'un centre educatiu basades també en la gratitud cap als mestres i en el plaer de retrobar els companys i companyes.

Aquestes associacions solen tenir una vida tranquil·la, centrada en la celebració d'aniversaris diversos, activitats culturals i reunions socials.

En temps de crisi econòmica, algunes d'aquestes associacions han decidit dedicar part dels seus esforços a la solidaritat, al voluntariat.

Si això passa, es crea un nou espai de trobada i es produeix una mena de reviscolament dels ideals de servei a la societat que s'havien interioritzat com a finalitat de l'educació i que, aparentment, la vida havia anat arraconant en el fons de l'armari de la quotidianitat.

L'any 2008 l'Associació d'Antics Alumnes de Montesió va decidir posar en marxa el projecte “Aliments i solidaritat” amb la idea inicial de proporcionar ajut alimentari a persones necessitades el nombre de les quals es començava a incrementar de manera alarmant per la crisi econòmica que acabava d'esclatar.

El dia 24 de desembre d'aquell any vam obrir les portes del local que ens havia cedit un membre de l'Associació. Érem a Palma, però no ho pareixia: amb la mesquita devora, envoltats de carnisseries “halal”, de perruqueries “low cost”, de locutoris d'internet. Un parell de paquets de pastes i arròs, unes quantes llaunes de conserves, uns quants litres d'oli per repartir i ... poca cosa més.

Vam obrir les portes i van venir unes quantes famílies, i després més i més, i avui atenem a 8.000 persones, i som més de 100 voluntaris, alguns dels quals no tenen res a veure amb els antics alumnes del col·legi.

Tenim un projecte de voluntariat plural, obert a tots, com ho ha de ser una bona escola, i procurem ser, també, en certa manera, com a una escola per als nostres beneficiaris, de manera que podem dir que, un cop garantit el subministrament i distribució d'aliments, el nostre focus d'atenció s'ha desplaçat cap a l'ajut integral a les famílies. Facilitem roba de nin petit i bolquers, organitzem una gran festa de Reis –enguany repartirem joguets degudament reciclades a més de 800 nins i nines-, oferim classes de castellà i català (amb Càritas), donam un curs de cuidadors i cuidadores i un altre d'agricultura ecològica en un hort que compartim amb el Patronat Obrer. Fins i tot, alguns dels nostres beneficiaris s'han apuntat com a voluntaris i participen en les tasques de recollida de fruita, transport o confecció i entrega de bosses d'aliments.

I, continuem aprenent, com a l'Escola, pensant com millorar perquè, com diu en Jon Sobrino a la cita que hem inclòs a la nostra “Guia del voluntariat”, *Solidaritat no és*

ajut, ni en la seva forma tradicional d'almoïna, ni en la seva forma actual de cooperació per al desenvolupament. La diferència fonamental està en què l'ajut ignora elements essencials de la solidaritat. A aquesta li és essencial el compromís humà integral, personal i de les institucions, no solament l'ajut material; la decisió durable, no solament l'alleujament conjuntural; l'apertura a rebre, no solament a donar.

La solidaritat és un bé relacional, bilateral, que tan sols funciona si es dóna en dues direccions. I en aquest procés d'aprendre uns dels altres, ha succeït fa molt poc un fet significatiu: Un dels nostres voluntaris feia una entrevista a un home que havia vingut a demanar ajut. Sempre ho fem així perquè, abans de decidir l'ajut i la freqüència d'entrega de bosses, hem de valorar la situació del sol·licitant per tal d'assegurar-nos que el menjar arriba a qui ho ha de menester.

L'entrevistat tenia la mateixa edat que l'entrevistador. Al principi no es reconeixien però, així mateix, des del fons dels ulls d'aquella persona necessitada va arribar al nostre voluntari una lluentor llunyana que venia de la infantesa, del pati de l'escola, dels mestres compartits. Entrevistat i entrevistador finalment es reconegueren: Tu no ets En ...? Sí, i tu no ets En ...? Eren companys de classe i es trobaven, cada qual, a l'altre costat de la taula, de la sort, de la vida.

Tanmateix no podem mai defugir del nostre col·legi, de la nostra escola, que com diu Na Hannah Arendt, és el pont entre el passat i el futur.